

Fondenes
Videnscenter

Fondes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2019

16.11.2021

Indholdsfortegnelse

- **Formål**
- **Hovedpointer**
- **Fondes bevillinger til videnskabelige formål**
- **Bilag**
- **Metode og kildegrundlag**
 - Værd at vide
 - Kildegrundlag og den anvendte population
 - Andre kilder

Formål

Denne analyse dækker de bevillinger fra fondene, som har videnskabelige formål som hovedformål.

Analysen belyser udviklingen i fondenes bevillinger til videnskabelige formål (bevillinger og udbetalinger i mio. kr. og antal bevillinger). Derudover sammenlignes fondenes bevillinger med de offentlige bevillinger til forskning og udvikling for at skabe overblik over, hvad fondene fylder på bevillingssiden, herunder på de enkelte forskningsområder.

Kort om relevante definitioner

Videnskabelige formål dækker forskning og innovation på universiteter, hospitaler m.v.

Forskning er i denne sammenhæng defineret som i OECD's *Frascati Manual*. Forskning er defineret som en skabende systematisk proces, der skaber ny og reproducerbar viden. Forskning skal opfylde følgende betingelser:

- **Nyhed:** Målet skal være ny viden.
- **Kreativitet:** Forskning er kreativt arbejde baseret på nye koncepter og/eller hypoteser.
- **Usikkerhed:** Forskning indebærer usikkerhed om projektets resultater.
- **Systematik:** Forskning er systematisk og planlagt arbejde.
- **Reproducerbarhed:** Forskning kan i princippet gentages af andre forskere, som vil nå til samme resultat.

Virkemidler inden for forskning er defineret som

- **Forskningsprojekter:** Udmøntet som midler til alle typer af forskningsprojekter. Et forskningsprojekt kan indeholde midler til andre virkemidler såsom forskeruddannelse. Disse midler placeres under de pågældende virkemidler, såfremt det er muligt.
- **Forskningsinfrastruktur:** Udmøntet som midler til avanceret udstyr, databaser, laboratoriefaciliteter, forsøgsanlæg samt andre værktøjer og faciliteter med henblik på understøttelse af forsknings- og udviklingsaktivitet.
- **Forskeruddannelse:** Udmøntet som midler til ph.d.-studerende. Kategorien omfatter ikke midler til videregående uddannelse eller postdoc.
- **Forskningsformidling:** Udmøntet som midler til alle typer formidlingsaktiviteter, eksempelvis akademisk formidling, populærvidenskabelig formidling, publikationer, udstillinger m.v.
- **Priser, stipendier og legater:** Udmøntet som midler til at belønne forskere for en enestående forskningsindsats eller legater/stipendier til forskningsrejser og felt ekspeditioner.

Læs mere om definitioner m.v. i afsnittet om metode og kildegrundlag bagerst i analysen.

Hovedpointer

Fondene bevilgede næsten 8 mia. kr. til videnskabelige formål i 2019

Med undtagelse af et spring i 2017 har fondes bevillinger til videnskabelige formål været i omegnen af 8 mia. kr. årligt i perioden 2016-2019. De bevilgede midler udgjorde 8 mia. kr. i 2019 og kommer særligt fra de erhvervsdrivende fonde, der bevilgede 6,4 mia. kr., mens de almene fonde bevilgede 1,6 mia. kr. De erhvervsdrivende fonde står dermed for 80 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål.

Stabilitet og stigning i bevillingstallene til videnskabelige formål – hop i de bevilgede midler i 2017, hop i antal bevillinger i 2018 og ellers stigning i udbetalingerne i hele perioden

Fondenes bevillinger har overordnet været stabile, men de bevilgede midler steg i 2017 som følge af øgede bevillinger fra de store og meget store fonde til større projekter. Antallet af bevillinger steg markant i 2018 som følge af nye bevillinger fra de små, mindre og mellemstore fonde. I hele perioden er udbetalingerne til videnskabelige formål øget som følge af de store og meget store fonde.

Ud af fondenes samlede bevillinger på næsten 20 mia. kr. i 2019 er 41 % bevilget til videnskabelige formål

Bevillingerne til videnskabelige formål udgør 41 % af fondenes samlede bevillinger på 19,7 mia. kr. i 2019. Beløbet udgør 50 % af de erhvervsdrivende fondes bevilgede midler på 12,6 mia. kr., mens det for de almene fonde og fondslignende foreningers vedkommende udgør ca. 23 % af deres bevilgede midler på ca. 7,1 mia. kr.

Samlet set bevilges 30,8 mia. kr. til forskningsområdet, når det offentlige og fondene ses samlet – heraf står fondene for næsten 26 %

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør i perioden 2016-2019 mere end 25 % årligt, når bevillinger fra fonde og det offentlige forskningsbudget lægges sammen. Fondene bevilgede næsten 8 mia. kr. til videnskabelige formål i 2019, mens det offentlige forskningsbudget var på næsten 22,8 mia. kr.

Fondenes bidrag til videnskabelige formål udgør 0,3 % af BNP

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør 0,345 % af BNP, heraf går 0,318 % til bevillinger i Danmark. Til sammenligning udgør det samlede offentlige forskningsbudget 0,975 % af BNP. Der er bevillinger til videnskabelige formål for 1,32 % af BNP, når det offentlige og fondene ses samlet.

Pengene til videnskabelige formål er i høj grad koncentreret hos de største fonde

Selv om der er hele 588 fonde, der bevilger til videnskabelige formål, er langt hovedparten af midlerne koncentreret hos de 5 fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål. De står tilsammen for ca. 8 ud af 10 bevilgede kroner, 7 ud af 10 udbetalte kroner og mere end 4 ud af 10 bevillinger.

92 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål tildeles modtagere i Danmark

Næsten 7,4 mia. kr. eller 92 % af de samlede bevillinger i 2019 til videnskabelige formål er tildelt modtagere i Danmark. De resterende 8 % eller 619 mio. kr. går til udenlandske modtagere. Det er muligt at følge 456 mio. kr. eller 74 % af bevillingerne til udenlandske modtagere. Størstedelen tildeles modtagere i USA med 194 mio. kr. og Sverige med 141 mio. kr. Dernæst kommer de andre nordiske lande som Finland med 53 mio. kr. og Norge med 25 mio. kr. Fondene har altså særligt et nordamerikansk og skandinavisk fokus i deres bevillinger.

Fondene støtter særligt natur- og sundhedsvidenskab – i alt 6,1 mia. kr. i 2019

6,1 mia. kr. eller 76 % af fondenes bevillinger til videnskabelige formål tildeles de natur- og sundhedsvidenskabelige områder i 2019. Fordelingen mellem natur- og sundhedsvidenskab skifter i perioden 2016-2019 fra overvejende at gå til naturvidenskab over til sundhedsvidenskab. I 2019 modtog naturvidenskab 2 mia. kr., mens sundhedsvidenskab modtog 4 mia. kr. I 2016 var det næsten omvendt. Der modtog naturvidenskab 4 mia. kr. og sundhedsvidenskab 2,6 mia. kr.

Overordnet stabilitet, men væsentlige forskydninger mellem de videnskabelige hovedområder

Selv om beløbet på 8 mia. kr. til videnskabelige formål er stabilt, er der jævnlige forskydninger mellem de videnskabelige hovedområder fra år til år. Eksempelvis modtog sundhedsvidenskab 771 mio. kr. mindre i 2019 end i 2018, mens samfundsvidenskab modtog 123 mio. kr. mere i 2019 end i 2018.

Sundhedsforskning modtager mest, og særligt områderne klinisk medicin og basal medicin

Når vi ser på den delmængde af bevillinger (82 % af totalen), det er muligt at følge på enkeltbevillingsniveau, koncentrerer de fleste bevilgede midler hos bestemte forskningsområder. De fleste bevilgede midler i 2019 tildeles forskningsområderne klinisk medicin (1.348 mio. kr., svarende til 17 % af de 8 mia. kr.) og basal medicin (1.346 mio. kr., også svarende til 17 % af de 8 mia. kr.) – i alt 34 % af de samlede forskningsbevillinger går til disse to forskningsområder. Derudover modtager biokemi 929 mio. kr. (svarende til 12 % af de 8 mia. kr.), bioteknologi inden for jordbrug 518 mio. kr. (svarende til 6 % af de 8 mia. kr.) og biologi 324 mio. kr. (svarende til 4 % af de 8 mia. kr.) flest penge. Samlet står de 5 største forskningsområder for 56 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål på 8 mia. kr.

95 % af de midler, fondene har bevilget til videnskabelige formål, går til forskningsprojekter

7,6 mia. kr. eller 95 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål i 2019 er udmøntet som midler til forskningsprojekter, mens 232 mio. kr. er tildelt innovation og 136 mio. kr. er udmøntet via andre af de virkemidler.

2,3 mia. kr. til 12 kæmpe forskningssatsninger

Ud af de bevillinger, der kan følges til enkeltmodtagere af offentlige institutioner, udgør 12 af bevillingerne kæmpe forskningssatsninger på 50+ mio. kr. Disse bevillinger fylder 2,3 mia. kr. eller 29 % af de 8 mia. kr., fondene bevilgede. Heraf er de 9 bevillinger fordelt på 1,3 mia. kr. tildelt universiteterne, 1 bevilling på 60 mio. kr. er tildelt et hospital og 1 bevilling på 890 mio. kr. er tildelt en anden offentlig institution. Der er tale om en gennemgang af de bevillinger, der kan følges til modtageren, hvilket udgør 82 % af de samlede bevillinger og 86 % af bevillingerne til det offentlige.

Offentlige institutioner modtager 9 ud af 10 kr. til videnskabelige formål i 2019

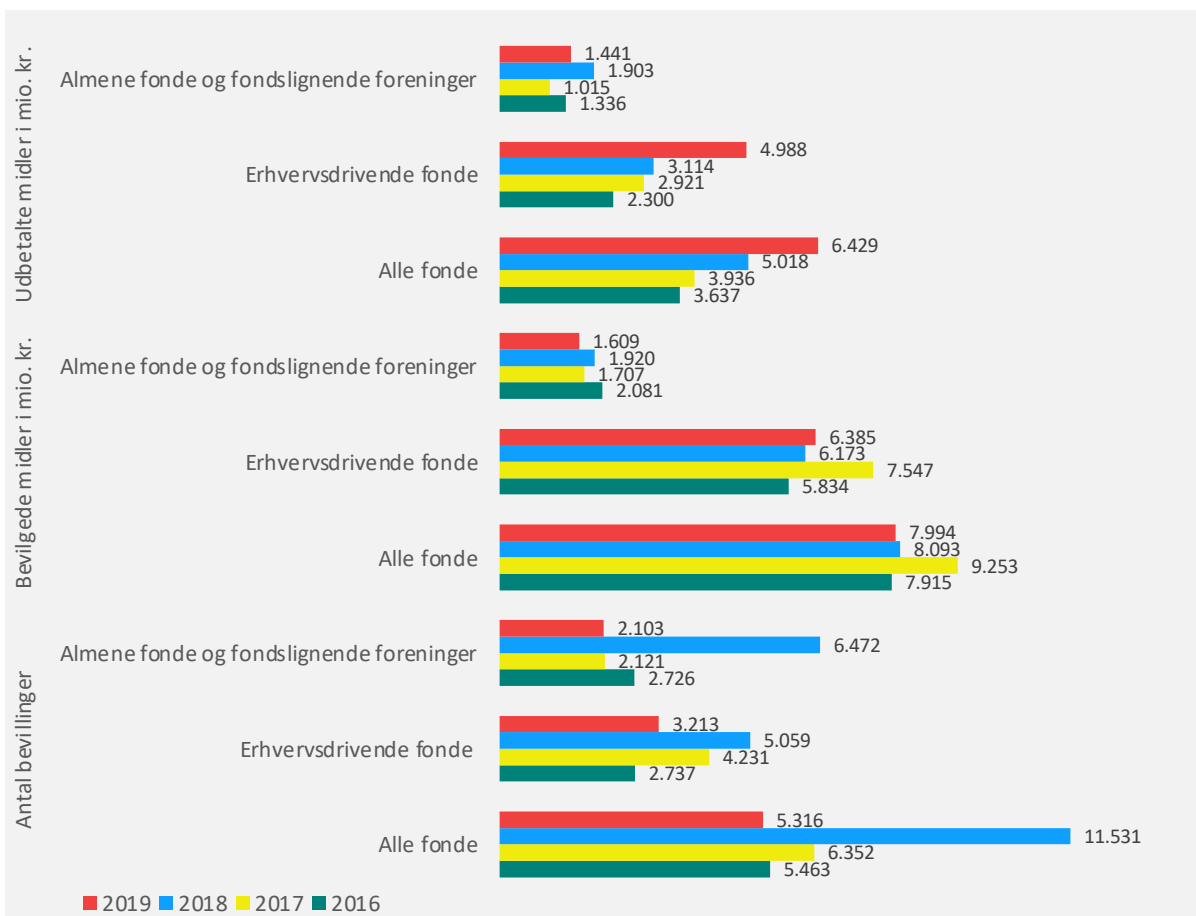
Langt størstedelen af fondsbevillingerne bliver tildelt offentlige institutioner. I alt bevilgede fondene 7,2 mia. kr. til offentlige forskningsinstitutioner som universiteter, professionshøjskoler, hospitaler m.v. Det svarer til, at 9 ud af 10 kr. går til det offentlige. Derudover går der primært penge til nonprofitorganisationer (233 mio. kr.) og interne donationer (240 mio. kr.). Et eksempel på interne donationer til forskning er ROCKWOOL Fonden, der har en forskningsenhed, hvis formål er at lave forskning, som bidrager til at sikre velfærdsstatens sociale og økonomiske bæredygtighed.

Københavns Universitet modtager flest midler til videnskabelige formål fra fondene

Ud af de næsten 5,2 mia. kr., der tildeles universiteter og hospitaler, som kan følges til den enkelte modtager, bliver: 2,1 mia. kr. bevilget til Københavns Universitet, 0,8 mia. kr. bevilget til Aarhus Universitet, 378 mio. kr. bevilget til Danmarks Tekniske Universitet, 228 mio. kr. bevilget til Rigshospitalet og 155 mio. kr. bevilget til Syddansk Universitet. De bevillinger, der kan følges til modtageren, dækker 86 % af de samlede bevillinger til institutioner. Der er tale om en delmængde af de samlede forskningsbevillinger og dermed minimumstal.

Fondes bevillinger til videnskabelige formål

Figur 1: Bevilgede midler, antal bevillinger og udbetalinger til videnskabelige formål (antal og mio. kr. i løbende priser 2016-2019)

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Stabil udvikling i bevillingstallene til videnskabelige formål – med hop i de bevilgede midler i 2017, hop i antal bevillinger i 2018 og ellers stigning i udbetalingerne i hele perioden

Fondenes bevillinger har overordnet været stabile, men de bevilgede midler steg i 2017 som følge af øgede bevillinger fra de store og meget store fonde til større projekter. Antallet af bevillinger steg markant i 2018 som følge af nye bevillinger fra de små, mindre og mellemstore fonde. I hele perioden er udbetalingerne til videnskabelige formål øget som følge af de store og meget store fondes bevillinger. Selv om stigningen overordnet set er forholdsvis stabil, kan der være store forskelle mellem de enkelte fondes aktivitet de enkelte år.

Udsving i antal bevillinger til videnskabelige formål

Fondene tildelte 5.316 bevillinger i 2019, hvilket var rundt regnet det samme som i 2016, men væsentligt mindre end i 2018, hvor der blev tildelt 11.531 bevillinger. De fleste bevillinger i 2019 blev tildelt af de erhvervsdrivende fonde med 3.213, mens de almene fonde tildelte 2.103.

Fondene bevilgede næsten 8 mia. kr. til videnskabelige formål i 2019

Ud over et markant hop i 2017 har fondes bevillinger til videnskabelige formål været i omegnen af 8 mia. kr. årligt i perioden 2016-2019. De bevilgede midler kommer særligt fra de erhvervsdrivende fonde, der bevilgede 6,4 mia. kr. i 2019, mens de almene fonde bevilgede 1,6 mia. kr. De erhvervsdrivende fonde står dermed for 80 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål.

Bevillingerne til videnskabelige formål udgør 41 % af fondenes samlede bevillinger på 19,7 mia. kr. i 2019. Beløbet udgør 50 % af de erhvervsdrivende fondes bevilgede midler på 12,6 mia. kr., mens det for de almene fonde og fondslignende foreningers vedkommende udgør ca. 23 % af deres bevilgede midler på ca. 7,1 mia. kr.

Stigning i udbetalingerne

Fondene har øget udbetalingerne fra 3,6 mia. kr. i 2016 til 6,4 mia. kr. i 2019. Det er en stigning på 2,7 mia. kr. eller 77 %. Stigningen kommer primært fra de erhvervsdrivende fonde, der udbetalte 1,9 mia. kr. mere, hvilket er en stigning på 117 %.

Fondenes Videnscenter

Tabel 1: Offentlige bevillinger (budget) og fondes bevillinger i mio. kr. til videnskabelige formål (løbende priser)

	2016	2017	2018	2019
Finanslovsbevillinger (mio. kr.)	15.385,9	15.690	16.597,8	16.928
Internationale bevillinger i alt (mio. kr.)	1.649,3	1.810,6	1.948,5	2.130,2
EU-bevillinger (mio. kr.)	1.593,5	1.753,8	1.891,2	2.071,6
Bevillinger fra Nordisk Ministerråd (mio. kr.)	55,8	56,8	57,3	58,6
Kommunale og regionale midler (mio. kr.)	3.200,9	3.226,5	2.983,6	3.278,2
Danmarks Grundforskningsfond (mio. kr.)	489,3	409,8	409	439,4
Vækstfonden (mio. kr.)	0	0	0	0
Det offentlige forskningsbudget i alt (mio. kr.)	20.725,4	21.136,9	21.938,9	22.775,8
Nationale bevillinger i alt (mio. kr.)	19.076,1	19.326,3	19.990,4	20.645,6
Nationale bevillinger i % af BNP	0.905 %	0.881 %	0.887 %	0.884 %
Offentlige bevillinger i % af BNP	0.983 %	0.964 %	0.974 %	0.975 %
Fondes bevillinger til videnskabelige formål	7.914	9.252	8.093	7.994
Heraf til Danmark	7.386	8.576	7.402	7.375
Heraf til udlandet	455	677	664	619
Fondes bevillinger i Danmark i % af BNP	0.350 %	0.391 %	0.328 %	0.318 %
Fondes bevillinger i % af BNP	0.375 %	0.422 %	0.359 %	0.345 %
Fondes andel af det samlede forskningsbudget*	27,6 %	30,4 %	26,9 %	26 %

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet og sammenstillet af Fondenes Videnscenter

* Beløbet er defineret som den andel af summen af det offentlige forskningsbudget og fondes bevillinger til videnskabelige formål, som udgøres af fondsbevillinger til videnskabelige formål

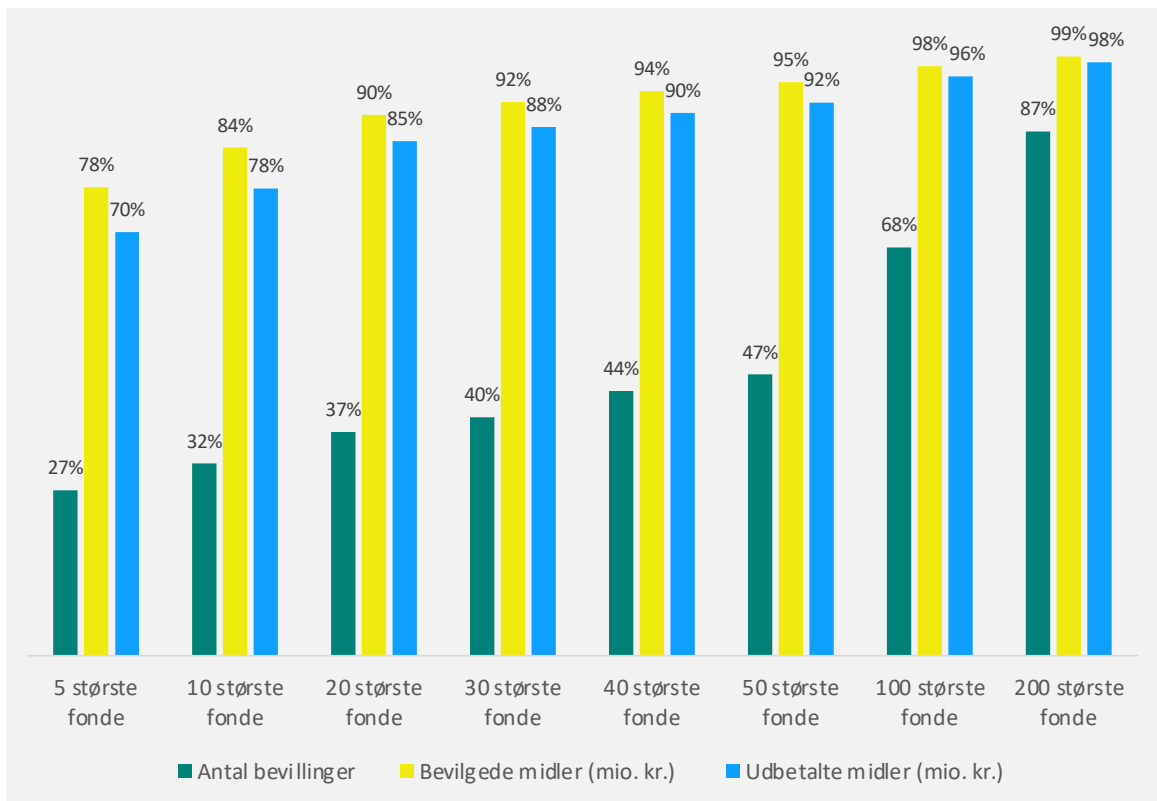
30,8 mia. kr. bevilges til forskningsområdet, når det offentlige og fondene ses samlet

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør i perioden 2016-2019 mere end 25 % årligt, når bevillinger fra fonde og det offentlige lægges sammen.

Fondenes bidrag til videnskabelige formål udgør 0,3 % af BNP

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør 0,345 % af BNP, heraf 0,318 % til bevillinger i Danmark. Til sammenligning udgør de danske nationale bevillinger 0,884 % af BNP, mens de samlede offentlige bevillinger, inkl. EU-bevillinger m.v., udgør 0,975 % af BNP.

Figur 2: Vægten af de 5 til 200 fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål i 2019 (antal/mio. kr.) og udbetalinger (mio. kr.) i procent af total i 2019

Figuren viser andel af bevilgede og udbetalte midler i mio. kr. og antal bevillinger fra de fonde, der hver især har bevilget mest til videnskabelige formål i 2019.

Pengene til videnskabelige formål er i høj grad koncentreret hos de største fonde. De 40 største fonde står for 94 % af de bevilgede midler, 90 % af udbetalingerne og 44 % af antal bevillinger.

De 5 fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål, står for 78 % af de bevilgede midler, 70 % af udbetalingerne og 27 % af det samlede antal bevillinger.

De 10 fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål, står for 84 % af de bevilgede midler, 78 % af udbetalingerne og 32 % af det samlede antal bevillinger.

De 20 fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål, står for 90 % af de bevilgede midler, 85 % af udbetalingerne og 37 % af det samlede antal bevillinger.

De 388 mindre og små fonde, der ikke indgår i gruppen af de 200 største, står for 1 % af bevillingerne, 2 % af udbetalingerne og 13 % af det samlede antal bevillinger.

Kilde: Fondenens Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Tabel 2: Bevilgede midler til videnskabelige formål i mio. kr. efter år, videnskabeligt hovedområde og fondstype

		2016	2017	2018	2019	Ændring 2016- 2019	Ændring 2018- 2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle fonde	Naturvidenskab	3.953	5.085	1.976	2.031	-1.922	55	-48,6%
	Sundhedsvidenskab	2.592	2.781	4.800	4.029	1.437	-771	55,4%
	Teknisk videnskab	325	515	555	413	88	-142	27,1%
	Samfundsvidenskab	305	389	335	458	153	123	50,2%
	Humaniora	194	229	229	258	64	29	33,0%
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	105	32	46	554	449	508	427,6%
	Tværvidevidenskab	440	131	152	251	-189	99	-43,0%
Erhvervsdrivende fonde	Naturvidenskab	3.380	4.545	1.766	1.445	-1.935	-321	-57,2%
	Sundhedsvidenskab	1.694	2.231	3.735	3.528	1.834	-207	108,3%
	Teknisk videnskab	180	286	314	287	107	-27	59,4%
	Samfundsvidenskab	134	243	108	241	107	133	79,9%
	Humaniora	67	155	167	188	121	21	180,6%
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	86	20	44	548	462	504	537,2%
	Tværvidevidenskab	292	67	39	148	-144	109	-49,3%
Almene fonde og fondslignende foreninger	Naturvidenskab	573	541	210	586	13	376	2,3%
	Sundhedsvidenskab	898	640	1.065	501	-397	-564	-44,2%
	Teknisk videnskab	145	230	241	126	-19	-115	-13,1%
	Samfundsvidenskab	171	146	227	217	46	-10	26,9%
	Humaniora	127	74	62	70	-57	8	-44,9%
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	19	12	2	6	-13	4	-68,4%
	Tværvidevidenskab	147	64	114	104	-43	-10	-29,3%

Fondene støtter særligt natur- og sundhedsvidenskab – i alt 6,1 mia. kr. i 2019

6,1 mia. kr. eller 76 % af fondenes bevillinger til videnskabelige formål tildeles de natur- og sundhedsvidenskabelige områder i 2019. Fordelingen mellem natur- og sundhedsvidenskab skifter i perioden 2016-2019 fra naturvidenskab til sundhedsvidenskab. I 2019 modtog naturvidenskab 2 mia. kr., mens sundhedsvidenskab modtog 4 mia. kr. I 2016 var det næsten omvendt. Der modtog naturvidenskab 4 mia. kr. og sundhedsvidenskab 2,6 mia. kr.

Bevillinger til jordbrugs- og veterinærvidenskab og samfundsvidenskab har overhalet teknisk videnskab i 2019

Jordbrugs- og veterinærvidenskab modtog 554 mio. kr. i bevillinger i 2019, hvilket var mere end de samlede bevillinger for årene 2016-2018. Beløbet gør i 2019 området til det tredjehøjeste prioriterede område.

Samfundsvidenskab modtog i 2019 i alt 458 mio. kr. fra fondene, mens de tekniske videnskaber modtog 413 mio. kr. Bevillinger til jordbrugs- og veterinærvidenskab og samfundsvidenskab har dermed overhalet bevillinger til teknisk videnskab i 2019. For jordbrugs- og veterinærvidenskab skyldes det særligt en markant stigning i 2019, mens det for samfundsvidenskab skyldes en kombination af et fald i bevillingerne til teknisk videnskab på 142 mio. kr. fra 2018 til 2019 og en stigning i bevillingerne til samfundsvidenskab på 123 mio. kr. fra 2018 til 2019.

Færrest penge til tværvidevidenskab og humaniora i 2019

Tværvidevidenskabelig forskning modtager færrest bevilgede midler med 251 mio. kr. i 2019, lidt mindre end humaniora med 258 mio. kr.

Overordnet stabilitet, men væsentlige forskydninger mellem de videnskabelige hovedområder

Selv om beløbet på 8 mia. kr. til videnskabelige formål er stabilt, er der jævnlige forskydninger mellem de videnskabelige hovedområder fra år til år. Eksempelvis modtog sundhedsvidenskab 771 mio. kr. mindre i 2019 end i 2018, mens samfundsvidenskab modtog 123 mio. kr. mere i 2019 end i 2018.

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Tabel 3: Bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt efter virkemidler og år

	Virkemidler	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016- 2019	Ændring 2018- 2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle fonde	Alle virkemidler	7.915	9.253	8.093	7.994	79	-99	1,0%
	Anlæg	287	34	135	10	-277	-125	-96,5%
	Forskning	7.363	8.957	7.672	7.617	254	-55	3,4%
	Innovation	178	101	204	232	54	28	30,3%
	Andet	73	161	82	136	63	54	86,3%
Erhvervsdrivende fonde	Alle virkemidler	5.834	7.547	6.173	6.385	551	212	9,4%
	Anlæg	207	34	33	10	-197	-23	-95,2%
	Forskning	5.442	7.309	5.915	6.039	597	124	11,0%
	Innovation	146	71	164	230	84	66	57,5%
	Andet	24	132	60	107	83	47	345,8%
Almene fonde og fondslignende foreninger	Alle virkemidler	2.081	1.707	1.920	1.609	-472	-311	-22,7%
	Anlæg	80	0	102	0	-80	-102	-100,0%
	Forskning	1.920	1.648	1.756	1.578	-342	-178	-17,8%
	Innovation	32	30	40	2	-30	-38	-93,8%
	Andet	49	29	22	29	-20	7	-40,8%

95 % af fondenes bevilgede midler til videnskabelige formål går til forskningsprojekter

7,6 mia. kr. eller 95 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål i 2019 er tildelt forskningsprojekter, mens 232 mio. kr. er tildelt innovation og 136 mio. kr. er tildelt andre formål. Kun 10 mio. kr. er tildelt anlæg i 2019. Både erhvervsdrivende og almene fonde prioriterer primært forskningsprojekter.

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Tabel 4: Bevilgede midler i mio. kr. og antal bevillinger efter størrelse på bevillinger til videnskabelige formål i 2019

Størrelse	Antal bevillinger	Bevillinger (t. kr.)	Gns. (t. kr.)	Median (t. kr.)
Små bevillinger:				
Mindre end 50.000 kr.	429	6.802	16	13
Mellemstore bevillinger:				
Mellem 50.000 kr. og 1 mio. kr.	690	225.772	327	204
Store bevillinger:				
Mellem 1 mio. kr. og 10 mio. kr.	615	2.103.301	3.420	2.400
Meget store bevillinger:				
Over 10 mio. kr.	104	4.234.069	40.712	15.000

Stor spredning i bevillingsstørrelsen til videnskabelige formål, mens størstedelen af pengene tildeles via meget store eller store bevillinger

Enkeltbevillingerne til videnskabelige formål er spredt mellem de forskellige typer, når der ses på antal, men er meget koncentreret på store og meget store bevillinger, når der ses på bevilgede midler. Samlet set er der registreret ca. 6,6 mia. kr. fordelt på 1.838 enkeltbevillinger.

De meget store bevillinger fylder 4,2 mia. kr., hvor den gennemsnitlige meget store bevilling er på 40,7 mio. kr., mens medianen er 15 mio. kr. De meget store bevillinger udgør ca. 64 % af beløbet. De store bevillinger udgør 2,1 mia. kr. fordelt på 615 bevillinger, hvilket betyder, at gennemsnittet er på 3,4 mio. kr. og medianen er på 2,4 mio. kr. De store bevillinger udgør 32 % af beløbet. Samlet set udgør de meget store og store bevillinger 96 % af de tildelte bevillinger, der er registreret på enkeltniveau.

De mellemstore bevillinger udgør 226 mio. kr. svarende til 327 t. kr. i gennemsnit, mens medianen er på 204 t. kr.

De små bevillinger udgør 7 mio. kr. fordelt på 429 bevillinger. Dermed er de små bevillinger i gennemsnit på 16 t. kr., mens medianen er på 13 t. kr.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Anm.: Bevillingerne omfatter 1.838 enkeltbevillinger, der samlet set dækker 6.570 mio. kr. eller over 82 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål

Tabel 5: Bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter modtagertype og år

	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle modtagere	7.915	9.253	8.093	7.994	79	-99	1,0%
Offentlige institutioner	7.006	8.380	6.981	7.183	177	202	2,5%
Individuelle personer	301	380	407	201	-100	-206	-33,2%
Private virksomheder m.v.	74	50	19	118	44	99	59,5%
Nonprofitorganisationer	327	289	451	233	-94	-218	-28,7%
Interne donationer	146	149	125	240	94	115	64,4%
Andet	60	5	110	20	-40	-90	-66,7%

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

Offentlige institutioner modtager hver 9. ud af 10 kr. til videnskabelige formål i 2019

Langt størstedelen af fondsbevillingerne bliver tildelt offentlige institutioner. I alt har fondene bevilget 7,2 mia. kr. til offentlige institutioner som universiteter, professionshøjskoler, hospitaler m.v. Det svarer til, at 9 ud af 10 kr. går til det offentlige. Offentlige institutioner har modtaget hovedparten af de bevilgede midler i den målte periode.

Derudover går der primært penge til nonprofitorganisationer (233 mio. kr.) og interne donationer (240 mio. kr.)

Forskende institutioner, der ikke er offentlige, kan f.eks. være Kræftens Bekæmpelse, ROCKWOOL Fonden, selvejende institutioner som statsanerkendte museer m.v.

Tabel 6: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til videnskabelige formål efter modtagernationalitet og år

	2016	2017	2018	2019	Ændring 2016-2019	Ændring 2018-2019	%-vis ændring 2016-2019
Alle modtagere	7.915	9.253	8.093	7.994	79	-99	1,0%
Indenlandske modtagere	7.386	8.576	7.402	7.375	-11	-27	-0,1%
Udenlandske modtagere	455	677	664	619	164	-45	36,0%

Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet af Fondenes Videnscenter

92 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål tildeles modtagere i Danmark

Næsten 7,4 mia. kr. eller 92 % af de samlede bevillinger i 2019 er tildelt modtagere i Danmark.

8 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål går til udenlandske modtagere

619 mio. kr. er tildelt udenlandske modtagere. Det svarer til ca. 8 % af de bevilgede midler til videnskabelige formål.

Bilag

Tabel 7: Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til udenlandske modtagere (delmængde af det samlede antal bevillinger)

Region	Land	Mio. kr.
Europa	Sverige	141
	Italien	6
	Finland	53
	Tyskland	4
	Norge	25
	Grønland	1
	England	8
	Island	4
Nordamerika	USA	194
	Canada	21
	Total	456

Modtagertype	Mio. kr.
Hospital	38
Universitet/forskningsinstitution	402
Forening/organisation	15
Styrelse	1
NA	10
Total	456

Flest penge til udenlandske modtagere i USA og Sverige

Det er lykkedes at følge 456 mio. kr. eller 74 % af bevillingerne til udenlandske modtagere. Størstedelen af de bevilgede midler til udenlandske modtagere tildeles modtagere i USA med 194 mio. kr. og Sverige med 141 mio. kr. Dernæst kommer de andre nordiske lande som Finland med 53 mio. kr. og Norge med 25 mio. kr.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

De anvendte data er rapporterede enkeltbevillinger. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er bevilget til en af de pågældende udenlandske modtagere i 2019

Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Tabel 8: Bevillinger til videnskabelige formål efter forskningsområde i 2019 (delmængde af det samlede antal bevillinger)

	Antal bevillinger	Mio. kr.	Total	%-andel af total	Videnskabelige formål	Antal bevillinger	Mio. kr.	Total	%-andel af total
Videnskabelige formål – enkeltbevillinger	1.838	6.570	7.994	82%					
Naturvidenskab	290	1.933	2.031	95%	Samfundsvidenskab	165	329	458	72%
Matematik	13	49			Psykologi	28	58		
Datalogi	10	59			Nationaløkonomi	17	39		
Fysik (inkl. biofysik)	48	203			Erhvervsøkonomi	11	39		
Kemi	24	160			Pædagogik	11	44		
Geologi og fysisk geografi	12	49			Sociologi, antropologi og etnografi	33	73		
Biokemi	38	929			Retsvidenskab (jura)	6	9		
Biologi	110	324			Statskundskab/politologi	22	32		
Øvrig naturvidenskab	35	160			Byplanlægning og fysisk planlægning	2	2		
Sundhedsvidenskab	1.115	3.139	4.029	78%	Øvrig samfundsvidenskab	35	33		
Basal medicin	205	1.346			Humanistisk videnskab	122	181	258	70%
Farmaci, farmakologi og medicinal kemi	17	18			Historie	22	51		
Klinisk medicin	504	1.348			Arkæologi	19	42		
Odontologi (tandlægevidenskab)	1	-			Sprogvidenskab og filologi	10	12		
Sundhedstjeneste	6	7			Litteraturvidenskab	7	8		
Pleje og omsorg m.v.	4	9			Filosofi og idehistorie	16	20		
Samfundsmedicin og folkesundhed	32	32			Teologi og religion	3	2		
Medicinsk bioteknologi	22	155			Musik- og teatervidenskab	3	1		
Øvrig sundhedsvidenskab	324	224			Kunst- og arkitekturvidenskab	28	36		
Teknisk videnskab	101	321	413	78%	Film- og medievidenskab	2	1		
Byggeri, anlæg og transport	12	14			Medier og kommunikation	1	6		
Elektronik, elektroteknik og kommunikation	7	53			Øvrig humanistisk videnskab	11	2		
Maskinkonstruktion og produktionsteknik	3	15			Jordbrugs- og veterinærvidenskab	10	524	554	95%
Kemiteknik	6	43			Veterinær- og fødevarervidenskab	2	6		
Materialer	9	13			Bioteknologi inden for jordbrug	8	518		
Medicoteknik	4	-			Tværvideenskabelig forskning	35	145	251	58%
Energi- og miljøteknik	9	7							
Bioteknologi inden for energi og miljø	5	8							
Industriel bioteknologi	35	160							
Nanoteknologi	4	8							
Øvrig teknisk videnskab	7	-							

Sundhedsforskning modtager mest, men særligt områderne klinisk og basal medicin

Flest penge til forskning i klinisk medicin med 1.348 mio. kr. og basal medicin med 1.346 mio. kr.

Derudover modtager biokemi med 929 mio. kr. og bioteknologi inden for jordbrug med 518 mio. kr. og biologi med 324 mio. kr. flest penge.

Fondsbevillingerne er spredt blandt mange forskellige forskningsområder, men med særlig vægt på bestemte felter inden for de sundhedsvidenskabelige og naturvidenskabelige områder.

Opgørelsen er en delmængde af bevillingerne til videnskabelige formål og dækker 82 % af de samlede bevillinger, men 95 % af bevillingerne til naturvidenskab, 78 % af bevillingerne til sundhedsvidenskab og teknisk videnskab, mens samfundsvidenskab er dækket med 72 %, humaniora med 70 %, jordbrugs- og veterinærvidenskab med 95 % og tværvideenskabelig forskning med 58 %.

**Fondenes
Videnscenter**

Tabel 9: Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt på type af modtagere i 2019 (delmængde af det samlede antal bevillinger)

	Antal bevillinger	Uvægtede enkelt- bevillinger i mio. kr.	Total	Andel af total
Videnskabelige formål	1.838	6.570	7.994	82%
Sum – offentlig institution/myndighed	1.491	6.185	7.183	86%
MA_01_ Universiteter	968	4.438		
MA_02_ Hospitaler	443	718		
Sum – øvrige off. institutioner	80	1.028		
MA_03_ Professionshøjskoler	15	28		
MA_04_ Erhvervsakademier	3	1		
MA_05_ Kunstneriske uddannelsesinstitutioner	5	8		
MA_07_ Stats- og sektorforskningsinstitutioner	25	47		
MA_09_ Museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner	15	25		
MA_10_ Øvrige offentlige institutioner eller myndigheder	17	920		
MA_11_ Individuelle personer, som ikke er tilknyttet en institution	230	31	201	15%
MA_13_ Private virksomheder	25	98	118	83%
MA_14_ Foreninger og organisationer	52	80	233	34%
MA_15_ Egne aktiviteter	29	156	240	65%
MA_16_ Andre	11	20	20	100%

Flest bevilgede midler til universiteterne

Størstedelen af de bevilgede fondsmidler er tildelt offentlige institutioner. Det gælder for 7,2 mia. kr. svarende til 90 % af de bevilgede midler. Af disse kan 6,2 mia. kr. isoleres på modtageren af den enkelte bevilling. Det gør det muligt at se detaljeret på modtageren.

De bevilgede midler fordeles til en række forskellige modtagere fra universiteter med 4,4 mia. kr. og hospitaler med 0,7 mia. kr. som de primære modtagere, men også andre offentlige institutioner modtager bevillinger på 1 mia. kr. fordelt mellem en lang række forskellige typer fra museer, biblioteker, professionshøjskoler m.v.

På næste slide fordeles de bevilgede midler efter institution.

Vær opmærksom på, at der er tale om delmængder af totalerne. Der er 1,4 mia. kr., der ikke kunne følges til slutmodtageren, da disse er rapporteret på skema. Dækningsgraden på offentlige institutioner er på 6,2 mia. kr. svarende til 86 % af de totale bevillinger til det offentlige. Det vil sige, at der er tale om minimumstal på områderne, da der er ca. 1 mia. kr., der ikke kunne fordeles på modtager.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

De anvendte data er rapporterede enkeltbevillinger til de enkelte modtagere. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er registreret bevilget til en af de pågældende modtagere i 2019

Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Tabel 10: Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til universiteter og hospitaler i 2019 (delmængde af de samlede bevillinger)

	Antal bevillinger	Beløb (mio. kr.)
Universiteter og hospitaler	1.411	5.157
H1: Aalborg Universitetshospital	14	21
H2: Aarhus Universitetshospital	85	116
H3: Syddansk Universitetshospital, SDU	29	60
H4: Rigshospitalet	150	228
H5: Sjællands Universitetshospital	10	12
H6: Steno Diabetes Center	7	31
H7: Andre hospitaler	123	208
U1: Aarhus Universitet	203	825
U2: Syddansk Universitet	63	155
U3: Copenhagen Business School	2	23
U4: Aalborg Universitet	25	72
U5: Danmarks Tekniske Universitet	89	379
U6: It-Universitetet i København	3	9
U7: Københavns Universitet	290	2.073
U8: Roskilde Universitet	3	12
U9: Andre universiteter	301	909
X: Andre institutioner, indenlandske/udenlandske	14	22

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

De anvendte data er rapporterede enkeltbevillinger. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er bevilget til et af de pågældende universiteter og hospitaler i 2019

Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Københavns Universitet modtager flest midler til videnskabelige formål fra fondene

Ud af de næsten 5,2 mia. kr., der tildeles universiteter og hospitaler, bliver:

- 2,1 mia. kr. bevilget til Københavns Universitet
- 0,8 mia. kr. bevilget til Aarhus Universitet
- 379 mio. kr. bevilget til Danmarks Tekniske Universitet
- 228 mio. kr. bevilget til Rigshospitalet
- 155 mio. kr. bevilget til Syddansk Universitet

De isolerede enkeltbevillinger til offentlige institutioner dækker 86 % af de samlede bevillinger til offentlige institutioner. Beløbene er således minimumstal. Opgørelsen giver et billede af, at midlerne koncentrerer sig blandt forholdsvis få institutioner.

Fondenes Videnscenter

Tabel 11: Bevilgede midler i mio. kr. fordelt efter videnskabeligt hovedområde fordelt efter modtageruniversitet (delmængde af det samlede antal bevillinger)

	AU	SDU	CBS	AAU	DTU	ITU	KU	RUC	Andre	Total
Naturvidenskab	278	47		11	78	2	401		192	1.010
Sundhedsvidenskab	383	49		7	169	1	1.261	2	223	2.095
Teknisk videnskab	18	0		45	122		57		67	310
Samfundsvidenskab	31	29	23	8	4	6	34	4	114	252
Humaniora	8	6					18	6	106	143
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	79						252		192	523
Tværvideenskabelig forskning	29	25		0	6		49		15	125
Totaler	825	155	23	72	379	9	2.073	12	909	4.457

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik
De anvendte data er rapporterede enkeltbevillinger. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er bevilget til et af de pågældende universiteter i 2019
Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Spredning og koncentration i de bevilgede midler fra fondene

Fondenes bevilgede midler til universiteterne er spredt blandt de fagområder, der er på det enkelte universitet. Spredningen af midler er større, når opdelingen foretages på videnskabeligt hovedområde.

Sundhedsvidenskab er dog fortsat forholdsvis koncentreret. Men ses der eksempelvis på fordelingen blandt samfundsvidenskab, ligger SDU og CBS forholdsvis godt målt med de andre samfundsvidenskabelige modtagere.

De isolerede enkeltbevillinger til offentlige institutioner dækker 86 % af de samlede bevillinger til offentlige institutioner. Beløbene er således minimumstal. Opgørelsen giver et billede af, at midlerne koncentrerer blandt forholdsvis få institutioner.

Tabel 12: Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter virkemiddel og modtager i 2019 (delmængde)

	Videnskabelige formål		Offentlige		Heraf universiteter		Heraf hospitaler		Heraf øvrige offentlige	
	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.
Total	1.838	6.570	1.491	6.185	968	4.438	443	718	80	1.028
Forskning	973	1.809	918	1.735	581	1.275	297	402	40	58
Postdoc	108	159	67	136	54	115	7	11	6	11
Forskningsprojekter (maks. 10 mio. kr.)	285	711	274	709	182	572	81	102	11	35
Store forskningssatsninger (over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr.)	30	922	30	922	26	817	4	105		-
Kæmpe forskningssatsninger (fra 50 mio. kr. og opefter)	12	2.324	11	2.268	9	1.318	1	60	1	890
Forskningsinfrastruktur	9	180	9	180	8	170	1	10		-
Forskeruddannelse (ph.d.)	212	48	40	42	12	31	25	4	3	6
Forskningsformidling	29	4	24	3	17	2	5	0	2	1
Priser og legater	43	53	32	35	13	18	9	14	10	3
Formidling	12	32	8	31	3	16	1	0	4	16
Innovation	86	207	59	111	54	102	5	8		
Andet	39	120	19	12	9	2	7	2	3	8

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

De anvendte data er rapporterede enkeltbevillinger. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er bevilget til et af de pågældende universiteter i 2019

Kategorierne er ikke gensidigt ekskluderende. Kategorien forskning kan i lighed med forskningssatsninger godt dække over midler til ph.d.- og postdocstillinger, men også løn til forskere og for så vidt også forskningsinfrastruktur m.v. Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Flest penge til kæmpe forskningssatsninger

En gennemgang af de detaljerede virkemidler inden for forskning viser, at det, der fylder mest, er forskningsprojekter, herunder særligt store forskningssatsninger (922 mio. kr.) og kæmpe forskningssatsninger (2,3 mia. kr.).

Derudover bliver der tildelt en del ph.d.- og postdocbevillinger. I alt tildeles der 212 bevillinger til forskeruddannelser fordelt på 48 mio. kr., mens der tildeles 108 postdocbevillinger til 159 mio. kr. Derudover gemmer der sig naturligt en række både ph.d.- og postdocbevillinger i de øvrige forskningsbevillinger.

2,3 mia. kr. til 12 kæmpe forskningssatsninger

Kæmpe forskningssatsninger på 50+ mio. kr. fylder 2,3 mia. kr. eller 35 % af de registrerede bevillinger fordelt på 12 bevillinger. Heraf er de 9 bevillinger fordelt på 1,3 mia. kr. tildelt universiteterne, 1 bevilling på 60 mio. kr. er tildelt et hospital, og 1 bevilling på 890 mio. kr. er tildelt en anden offentlig institution.

Tabel 13: Bevilgede midler i mio. kr. efter virkemiddel og forskningsområde i 2019

	Natur-videnskab	Sundheds-videnskab	Teknisk videnskab	Samfunds-videnskab	Humaniora	Jordbrugs- og veterinær-videnskab	Tvær-videnskabelig forskning	Totaler
Total	1.933	3.138	318	329	179	523	145	6.565
Forskning	163	1.064	183	199	115	25	60	1.809
Postdoc	75	66	5	2	10	0	1	159
Forskningsprojekter (maks. 10 mio. kr.)	272	261	70	74	32	0	3	711
Store forskningssatsninger (over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr.)	383	407	52	16	0	0	65	922
Kæmpe forskningssatsninger (fra 50 mio. kr. og opefter)	890	936	0	0	0	498	0	2.324
Forskningsinfrastruktur (anlæg)	100	79	0	0	2	0	0	180
Forskeruddannelse (ph.d.)	23	6	6	2	11	0	0	48
Forskningsformidling	0	1	0	0	3	0	0	4
Priser og legater	14	38	1	0	1	0	0	53
Formidling	0	0	0	24	7	0	0	32
Innovation	0	206	0	0	0	0	0	207
Andet	13	75	0	12	0	0	15	115

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik
 Posten "Andet" er en summering af virkemidlerne "Aktivitet", "Bevaring, registrering, og tilgængeliggørelse af kultur", "Anskaffelser/Erhvervelser" og "Udvikling af indsatser"
 Kategorien "Forskning" kan i lighed med forskningssatsninger godt dække over midler til ph.d.- og postdocstillinger, men også løn til forskere og for så vidt også forskningsinfrastruktur m.v.
 Tallene er afrundede og summer ikke nødvendigvis til totalen

Særligt sundheds- og naturvidenskab modtager de helt store penge til forskningssatsninger

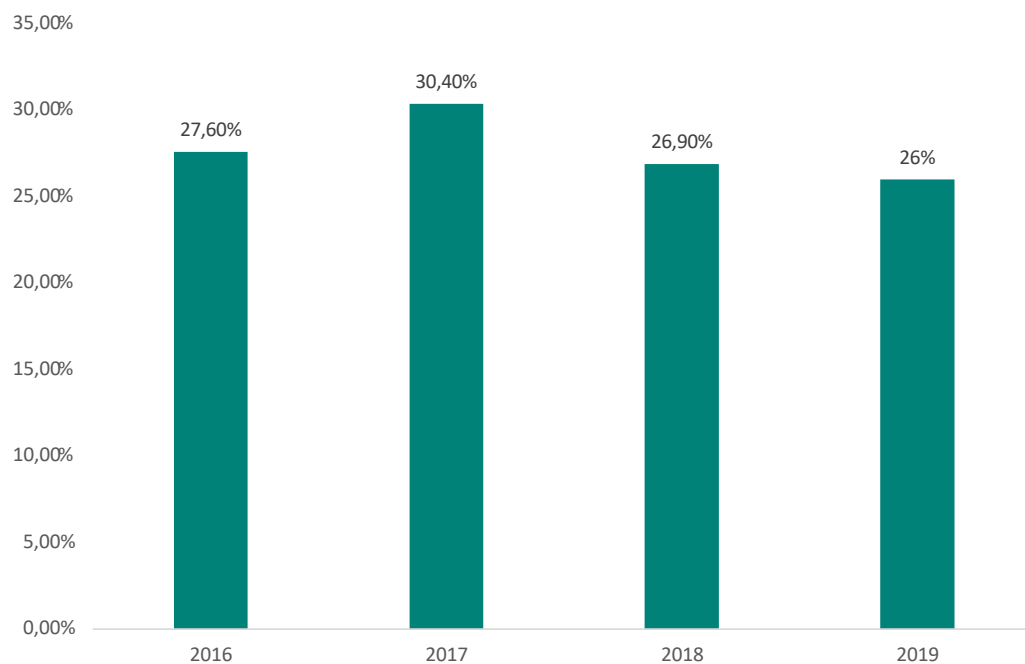
Hovedsagelig tildeles bevillingerne til kæmpe forskningssatsninger til naturvidenskab (890 mio. kr.), sundhedsvidenskab (936 mio. kr.) og i 2019 til jordbrugs- og veterinærvidenskab (498 mio. kr.).

Store forskningssatsninger tildeles mere bredt, men fortsat primært til sundhed (407 mio. kr.) og naturvidenskab (383 mio. kr.), men også til tværvideenskabelig forskning (65 mio. kr.), teknisk videnskab (52 mio. kr.) og samfundsvidenskab (16 mio. kr.).

Flest penge til formidling inden for samfundsvidenskab

Der er tildelt 24 mio. kr. til formidlingsprojekter inden for samfundsvidenskab, mens 7 mio. kr. er tildelt formidling inden for humaniora. Der er ikke tildelt fokuserede bevillinger til formidlingsindsatser til de resterende forskningsområder.

Tabel 14: Fondes andel af det samlede forskningsbudget 2016-2019

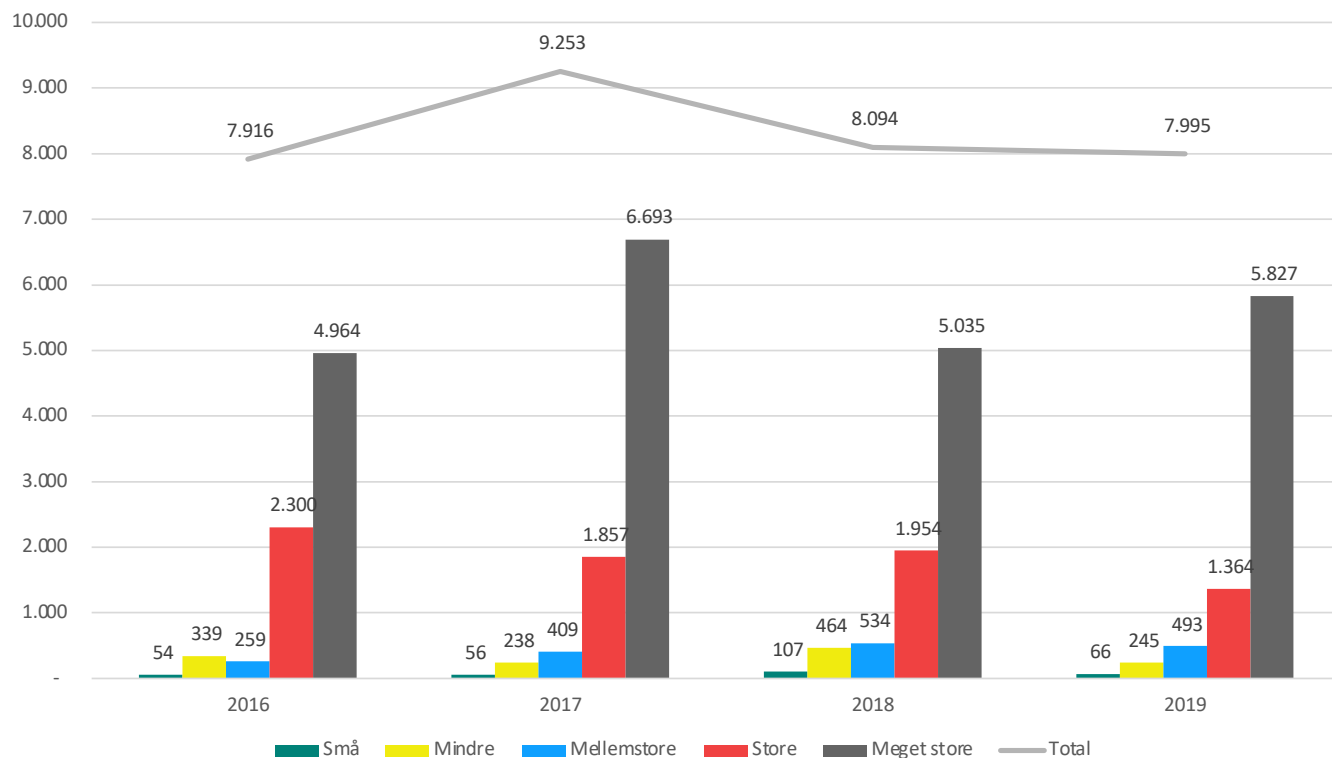
Kilde: Danmarks Statistik, bearbejdet og sammenstillet af Fondenes Videnscenter

* Beløbet er defineret som den andel af summen af det offentlige forskningsbudget og fondes bevillinger til videnskabelige formål, som udgøres af fondsbevillinger til videnskabelige formål

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør mere end 25 % af forskningsbudgettet

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør, når fondenes og de offentlige bevillinger lægges sammen, mellem 26 % og 30 % af det samlede beløb til forskning.

Figur 3: Midler bevilget af fonde til videnskabelige formål (i mio. kr.) grupperet efter samlet bevillingsniveau og -år

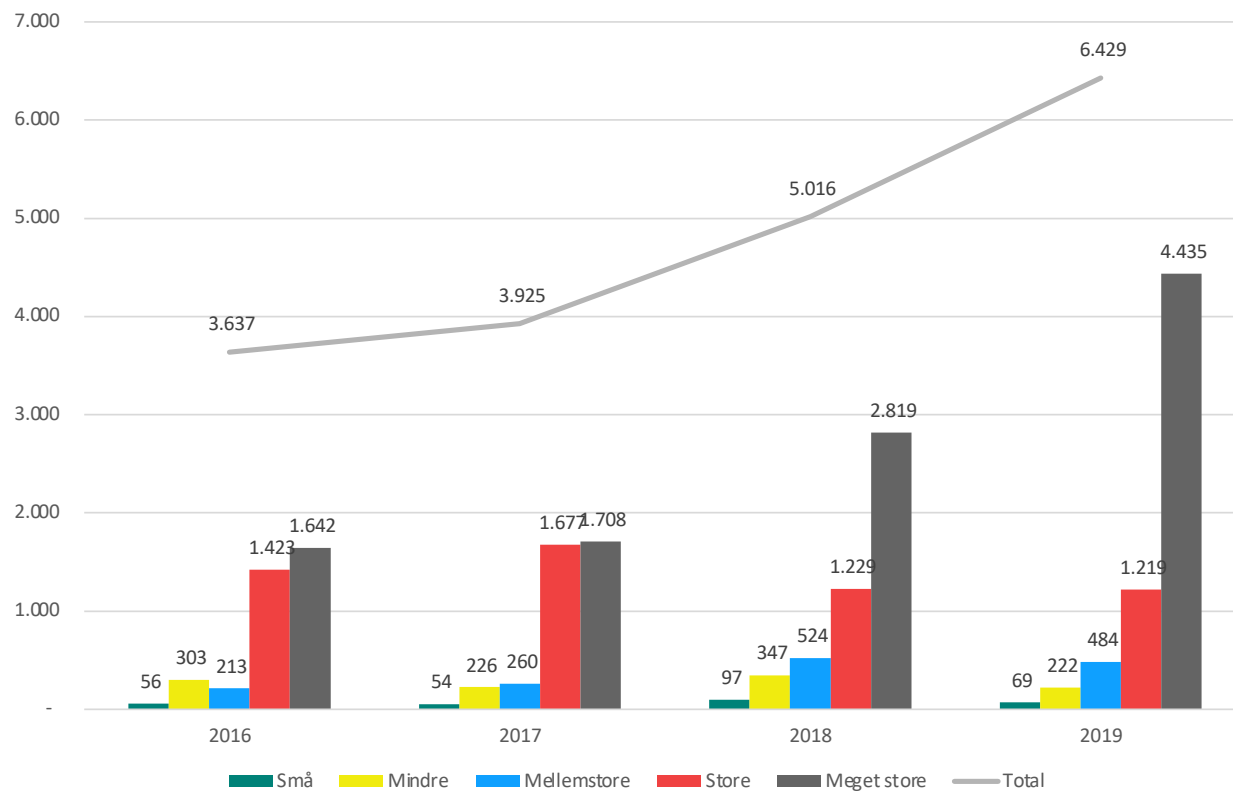

Det er de store og meget store fonde, der særligt bevilger til videnskabelige formål

De meget store fonde, målt på deres totale uddelinger, har årligt i perioden 2016-2019 bevilget i omegnen af 5 mia. kr. til videnskabelige formål, men også de store fonde bidrager væsentligt med mellem 1,4 og 2,3 mia. kr. årligt i perioden.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 4: Midler (i mio. kr.) udbetalt af fonde til videnskabelige formål grupperet efter samlet bevillingsniveau og -år

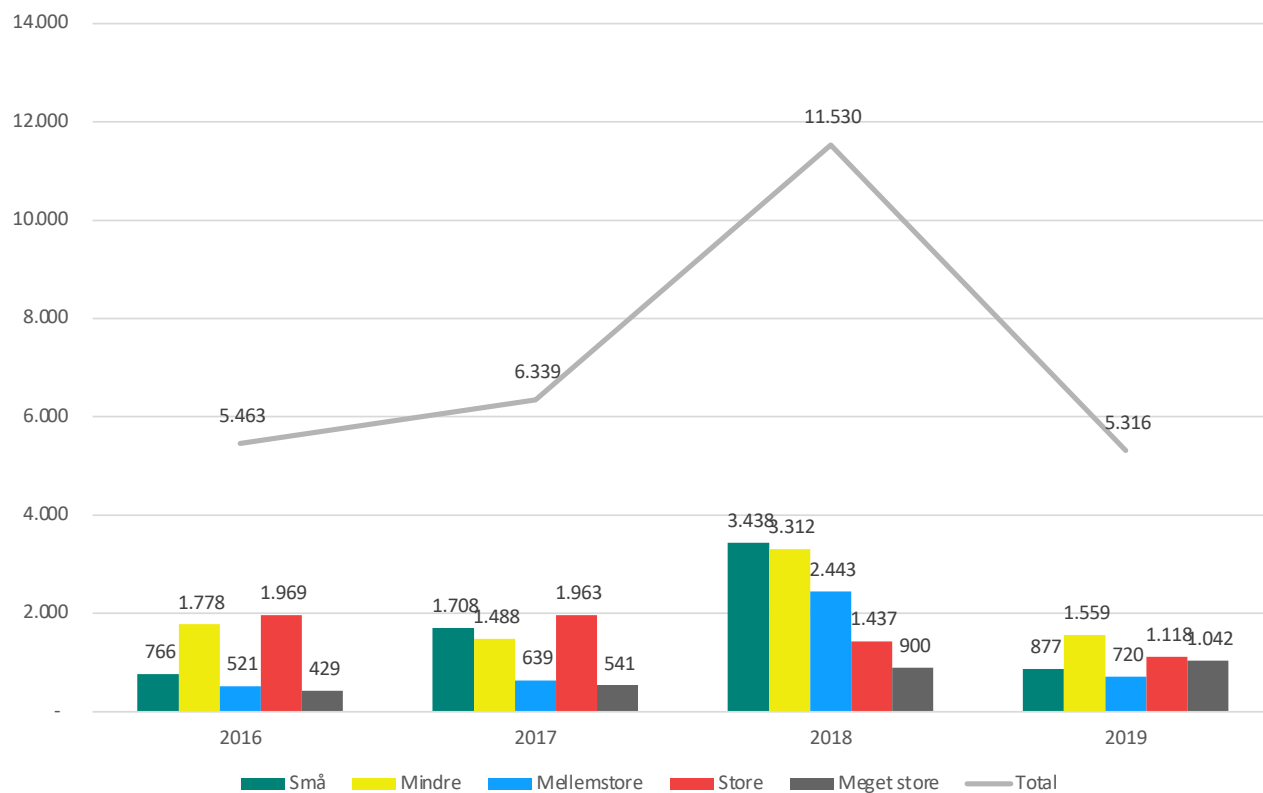

Særligt de meget store fonde har udbetalt flere penge til videnskabelige formål

Udbetalingerne fra særligt de meget store fonde, målt på deres totale uddelinger, er vokset markant siden 2016 og kan henføres til de meget store fondes bevillinger til videnskabelige formål.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 5: Antallet af bevillinger til videnskabelige formål efter samlet bevillingsniveau og -år

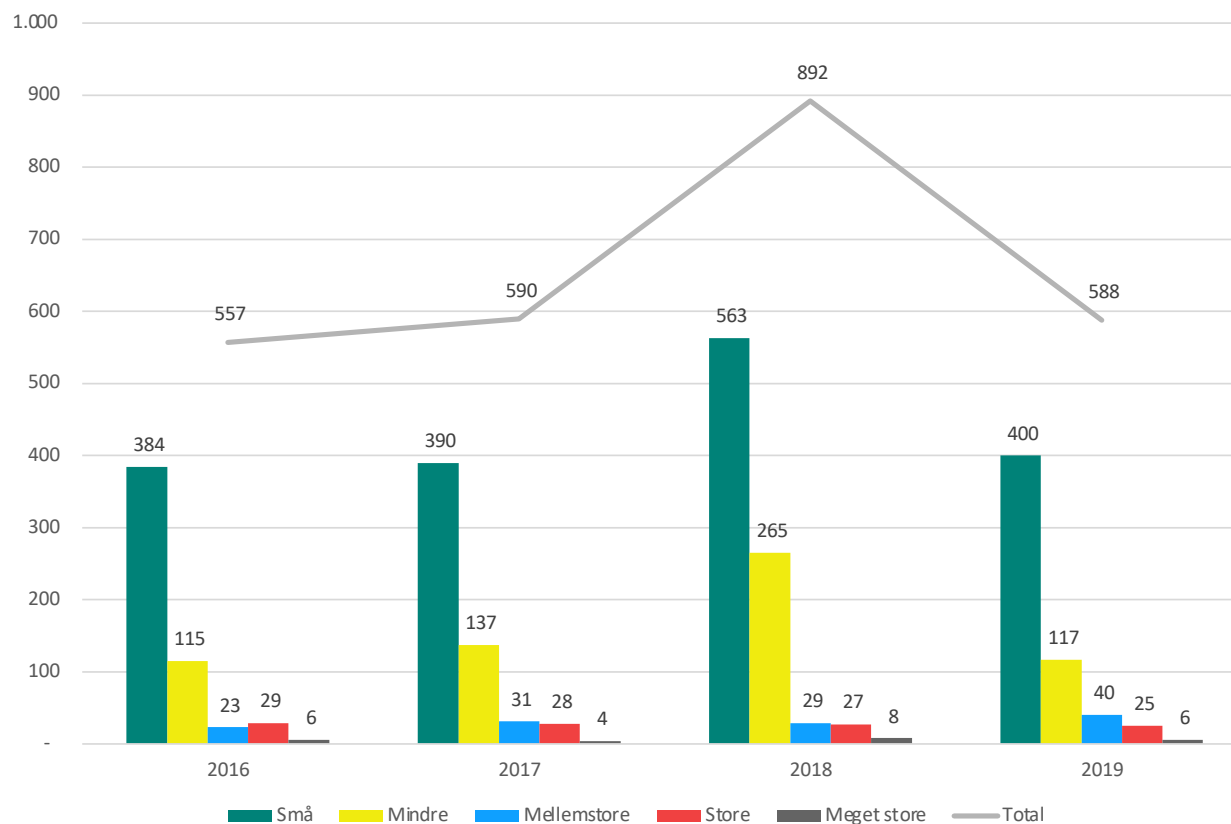

Antallet af bevillinger er samlet set stabilt – med undtagelse af et hop i 2018

Antallet af bevillinger er overordnet stabilt, men er dog præget af et hop, der skyldes en markant stigning i antallet af bevillinger fra små, mindre og mellemstore fonde i 2018, der betød, at der er sket en stigning fra 6.339 i 2017 til 11.530 i 2018, som så er efterfulgt af et fald til 5.316 i 2019. Derudover er der sket en ændring blandt de store og meget store fonde.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Figur 6: Antal fonde med bevillinger til videnskabelige formål grupperet efter bevillingsniveau og -år

Antallet af fonde, der støtter videnskabelige formål, er overvejende stabilt

Antallet af de fonde, der støtter videnskabelige formål, er overvejende stabilt. Dog var der i 2018 et hop i antallet af fonde, der tildelte støtte til området, dog primært blandt de små og mindre fonde.

Der er lidt bevægelse i forhold til, om de store og meget store fonde støtter videnskabelige formål, men overordnet set er antallet stabilt.

Kilde: Fondenes Videnscenter baseret på særkørsel i Fondsstatistikken fra Danmarks Statistik

Metode og kildegrundlag

Værd at vide

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "fondslignende foreninger", da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.

Almennyttige og andre bevillinger

I Danmarks Statistiks fondsstatistik, der danner grundlag for denne analyse, er det ikke muligt at identificere, hvorvidt en bevilling er givet til almennyttige aktiviteter, eller om den er givet til f.eks. familieformål eller ikke-almennyttige erhvervsformål. Stikprøver fra fondenes årsregnskaber antyder, at det er en mindre del af de bevilgede midler, der går til andet end almennyttige formål. Men det er ikke på baggrund af det nuværende datagrundlag muligt at sige noget helt præcist om, hvor mange penge der er tale om. I denne analyse fokuserer vi derfor på de samlede bevillinger.

Meget store, Store, Mellemstore, Mindre og Små

Vi kategoriserer de enkelte fonde som "meget store fonde", "store fonde", "mellemstore fonde", "mindre fonde" eller "små fonde" på baggrund af det totalbeløb, den enkelte fond har bevilget i et bestemt år. "Meget stor" betegner fonde, der har bevilget 500 mio. kr. og derover, "store" er fonde, der har bevilget mellem 50 og 500 mio. kr., "mellemstore" er fonde, der har bevilget mellem 10 og 50 mio. kr., "mindre" er fonde, der har bevilget mellem 1 og 10 mio. kr., mens "små" fonde har bevilget under 1 mio. kr.

Uddelinger, bevillinger og udbetalinger

Når man taler om fondenes uddelinger, er det vigtigt at være opmærksom på forskellen på bevillinger og udbetalinger. En *bevilling* er et tilsagn, en fond giver om at ville udbetale penge til en aktivitet. En *udbetaling* er fondens faktisk udbetalte beløb på baggrund af en bevilling. En bevilling og de efterfølgende relaterede udbetalinger sker ofte i forskellige kalenderår. Et eksempel kan være en fond, der siger ja (bevilger støtte) til at støtte en festival i 2018, men først udbetaler pengene i 2019, når festivalen gennemføres. Et andet eksempel kan være, når store bevillinger til f.eks. anlægsprojekter udbetales over flere år. Ordet *uddelinger* bruges ofte som en samlebetegnelse for både bevillinger og udbetalinger.

Løbende priser

Beløbene i analysens tabeller er opgivet i løbende priser. Derved er tallene sammenlignelige med den opgørelse over fondsstatistikken, der er offentliggjort af Danmarks Statistik.

Variierende uddelingsniveau

Hvis en fond det ene år foretager en bevilling på flere hundrede mio. kr. til et bestemt formål og ikke gør det samme året efter, kan det tydeligt aflæses i fondsstatistikken. F.eks. har der i 2018 været en væsentlig stigning i bevillinger til Internationale humanitære formål, Sociale formål og til Uddannelses- og folkeoplysningsformål på baggrund af enkelte fondes store bevillinger til områderne. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, eller at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Kildegrundlaget og den anvendte population

Denne analyse er baseret på de seneste tal fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#), herunder en række særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter.

Danmarks Statistiks fondsstatistik indeholder data fra 2016 til 2019, og sammenligninger kan derfor kun gå tre år tilbage. Af den grund bør man være tilbageholdende med at konkludere entydigt på de beskrevne udviklingstendenser.

Danmarks Statistiks fondsstatistik er baseret på en dataindsamling blandt tre kategorier af fonde og fondslignende foreninger:

1. Private erhvervsdrivende fonde
2. Private almene fonde og andre private selvejende institutioner
3. Private foreninger og lign., der agerer som fonde med betydelige uddelinger, f.eks. patientforeninger og filantropiske foreninger.

De private foreninger er bl.a. udvalgt på baggrund af SKAT's liste over godkendte foreninger under ligningslovens § 8 A. Derudover er der som del af populationen udvalgt enkelte andre organisationer, der definerer sig som og arbejder som fonde.

Da der ikke er skattefradrag for ikke-almennyttige bevillinger, kunne man tro, at det er muligt at sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKAT's opgørelse over, hvor mange bevilgede midler der er betalt skat af. Og på den måde få et overblik over de rent almennyttige uddelinger. Men særligt for de erhvervsdrivende fonde, hvis datterselskab(er) udgør fondenes hovedindtægtskilde(r), gælder det, at de ikke altid har fradrag for deres bevillinger, selv om de faktisk er almennyttige. Dette skyldes den såkaldte prioriteringsregel (<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2047570>), og derfor kan man ikke direkte sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKAT's opgørelse.

Danmarks Statistik trækker bl.a. informationer fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-registret). I CVR-registret er der i enkelte tilfælde registreret fonde, der ikke længere eksisterer, hvilket hænger sammen med, at der er en overgangsperiode, fra en fond lukker, til det fremgår af registret. Det betyder, at Danmarks Statistiks opgørelse ikke er 100 % præcis, når det gælder antallet af fonde.

Andre kilder

Danmarks Statistik

Forsknings- og udviklingsstatistikken:

- FOUBUD: Offentligt forskningsbudget efter bevillingsgiver og prisenhed
- FOUBUD1: Finanslovens bevillinger til forskning og udvikling efter forskningsformål, sektor og bevillingstype